

Heibergs Bortreise, at han kørte ud af Byen med 4 Heste for Vognen, at Folket spændte Hestene fra og trak Vognen og ledsagede ham med et bestandigt Hurra og derefter gik tilbage igjen og raabte for Colbjørnsens Vindue det Ønske, at Colb. maatte dø og Heiberg leve. Dette fortalte Oberstlieutenant v. Krogh igaar.

Christiansand 16 Dec. 1800¹). I det elendigste Veir og Føre kom jeg hid Løverdags Aften. Søndag gjorde Biskoppen Selskab for mig, og igaar gjorde Provst Støren det samme. Idag skal jeg til Provst Schjelderup. Imorgen Aften agter jeg at reise til Øiestad til Provst Smith, jeg lader min Kløv gaa forud idag for at bestille Skydsen. Endnu har Bispen paalagt mig at afgive Betænkning til Skole Væsenets bedre Indretning her i Stiftet, og jeg har arbeidet baade igaar Formiddag og idag fra Kl. 5 paa dette, og endnu har jeg meget tilbage, da det maa gjøres med Overlæg, saasom det skal til Cancelliet. I Lyngdal var jeg i Selskab hos Cancelliraaden, Kammerraaden og begge Schønningerne, i Mandal hos Hr. Schelven.

C. H. Schanches Optegnelser om Præsterne paa Augvaldsnæs.

Meddelt ved. Ch. Delgobe.

I et »Siæle-Register for Augvaldsnæs, forfattet 1781 af C. H. Schanche²), nu beroende paa Bergens Museum (N° 23) findes foruden endel Notitser over Afgifter og Tiende samt andet af økonomisk-statistisk Indhold, følgende personalhistoriske Antegnelser:

Annot: Den første Præst i Augvaldsnæs, som de ældste have hørt omtalt, var een kaldet *Hr. Abraham*³), som formodentlig først i 1600 efter hans Svar til Kong [Christian IV], som spurgte, hvi hand hafde saa kort Kiøle, blev Mensalгодset taget fra Augvaldsnes og lagt til Bispestoelen (sic). Nogen Tid derefter kom Hr. Abraham

¹) Finkenhagen var nu paa Reisen for at tiltræde sit nye Kald, Næs paa Romerike.

²) Carsten Henrik Schanche, f. $\frac{1}{2}$ 1744, Præst her fra $\frac{1}{2}$ 1776, † $\frac{7}{8}$ 1789; Tienden er for 1789—1790—1791 kvitteret af Enken Karen Marie, f. Garmann, se Stamtavle over Familiene Garmann, Schanche, Krohn og Hopstock af A. J. Hopstock, S. 14.

³) Om Hr. Abraham Engelbrektsen jfr. Faye, Christianssands Stifts Bispehistorie, S. 216—218.

fra Kaldet, da *Christen Skonning* ham succederede, som havde til Egte Hr. Anders sin Datter fra Skonevig. Hans Søn var Hr. *Bent*, som succederede ham, men lævede kunns henved 3 Aar, havde een slet Vane, hengiven til Drik.

Omtr. Anno 1641 er Hr. *Christen Skaaning* bleven kaldet til Sognepræst for Augvaldsness Præstegjæld efter een Hr. *Abraham*, hvis Tilnavn og Tilstand i og efter hans Betjænings Tid man ikke veed noget om med Vished uden dette, at han fra Kaldet i Unaade er entlediget og afskediget formedelst det hans dristige Svar, hand skal have besvaret sl. Kong Christian d. 4des Spørgsmaal, hvi han brugte en saa kort Præstekjole: at de havde nu saa klippet Kaldet med Kiolen. Som det synes, er sl. K. Chr. d. 4des Skibspræst, Hr. *Christen Schoning*, formodentlig af M. Jacob Skonings Familie, som ved Reformationen 1537 til Bisp i Wiborg blev beskikket, som uretellig kaldes Skioning. Denne Hr. Christen giftede sig med Hr. Anders sin Datter fra Skonevig, -- hvilket var i Biskop Thomas Kortsens Wegners¹⁾ Tid, som den Gang i Stavanger -- og aflet 8te Sønner og . . .²⁾ Døttre og betjænt Kaldet udi 45 à 46 Aar indtil hands Død 1685 à 86, da hans Søn, der formodentlig har været Capellan hos Faderen, hannem succederede, hvis Navn er Hr. *Bent Christensen*, der var gift med . . .³⁾ og avlede . . .²⁾ Sønner og . . .²⁾ Døttre. Bemeldte Bent Christensen forestod Kaldet ikkuns 3 Aar som Sognepræst, da hand ved Døden afgik i Slutningen af 1688.

Anno 1689 blev Hr. *Christen Heggelund* kaldet til Sognepræst udj Augvaldsness og forflyttet fra Snostrup i Ølstykke Herred i Sædland⁴⁾, hvor hand havde været Sognepræst 10 Aar. Der var hand komet i Egteskab med Anne Henne Møller og aflede med hende . . .²⁾ Sønner og . . . 2 Døttre, hvoraf den ene Datter, Christina Ditlovia, var gift med Sr Didrich Petersen og har lævedt indtil 1773 i Julii.

Bemte Hr. Christen Heggelund betjænte dette Augvaldsness Kald udj 7 aar da hand ved Døden afgik 1696. Hannem succē-

1) Se om ham A. Faye, Christianssands Stifts Biske- og Stiftshistorie S. 227—46.

2) Aabent Rum.

3) Gift med Karen, D. af Elias Andersen, Sognepr. til Skonevig († 1690) og hans anden Hustru Elisabet Lauritsdr. Galtung.

4) Nævnes ikke hos Wiberg, Alm. dansk Præstehist. III, som Sognepræst i Snodstrup.

derede Hr. *Anders Heggelund*¹⁾ som var en Broder til den afdøde sl. Hr. Christen og havde tilforne været . . . . . hand var gift med . . . . . I Aaret 1707 var Hr. Anders Heggelund Sognepræst i Augv., som 1710 døde. Udj hans Betjænings Tiid afbrændte Augvoldsnes Præstegaard. Hand maae have været her for Menigheden Præst i 14 Aar, da hand er død omtr. 1710 eller først i Aaret 1711, formodentlig sidst udj Aaret 1710. Hannem succederede Hr. *Claus Muncheberg*²⁾ 1711, som da til Sognepræst for Augvoldsnes Præstegjæld blev udnævnet. Hand hafde tilforn været Præst i Floden paa Orlogsskibet Dannebroke, som da Hr. Claus var i Land løb i Luften, og var gift med en Jomfru Ruberg, Søster af Sognepræst Ruberg til Torvestad, og aflede 3 Sønner og Døttre 4, hvoraf en Søn i Bergen, Jørgen Muncheberg, og en Datter i Kobbervig, Sr Jørgen Thommesens Hustrue, Sophia Muncheberg, endnu læver. Bemt^e Hr. Claus Muncheberg er død 1739 d. . . . .³⁾, altsaa været Præst her i Menigheden udj 21 Aar. Hannem succederede Hr. *Peder Scheen*, kaldet til Sognepræst for Augvoldsnes Pgd. sidst i Aaret 1732. Havde forhen været Præst i Høyland i 26 Aar. Gift 1ste Gang med Hr. Jonas Skankes Datter, Anna Skanke. 2den Gang med Hr. Søren Goedsens (Datter) Anne Margrete Goedsen⁴⁾. Bemt^e Peder Scheen levede kuns kort her og betjænte ikke Kaldet længere end til Slutningen af Aaret 1734, da hand døde.

Hannem succederede Hr. *Knuth Leem*⁵⁾, som blev kaldet til Sognepræst for Augvoldsnes 1735. Hand laae i Kiøbenhavn og hafde forhen været Præst i een Deel Aar udj Finmarken udj [Alten-Talvig] hand var gift med [S. A. Ruberg] og aflede [med hende en Datter]⁶⁾. Efter at hand i nogle Aar her hafde forestaaet Kaldet, reiste sig Disput mellem Almuen og Kirke-Ejeren, hvorover Almuen formedelst Kirkens Brystfældighed fordeelte sig saa, at nogle i Torvestads Præstegj., andre i Falnes Præstegjælds Kirker søgte Guds-Tjænesten, som Hr. Knud Leem derover nu og da betjænedede og forrettede for bemt^e Præster. Derefter reiste Hr.

¹⁾ Se A. C. Z. Kielland, Stamtavle over Familien Kielland, S. 75. Mag. Anders Heggelund var gift med Margrete, D. af Conrektor i Bergen Edvard Edvarvsen og hans anden Hustru Christence Ottesdatter Schrøder.

²⁾ Jfr. Pers. Tidsskr. I. S. 115.

³⁾ Aabent Rum.

⁴⁾ Se A. Kielland, Stamtavle over Familien Kielland, S. 54 og 65.

⁵⁾ Jfr. Faye, Christianssands Stifts Bispeh., S. 355 f. Han blev ¹⁷/₁₂ 1734 Sognepræst til Avaldsnes.

⁶⁾ Se Erlandsen, Tromsø Stifts Geistl., S. 7 f.

Leem desaarsag til Kiøbenhavn, hvor hand tillige i Henseende det Finske Missions Væsen gjorde nyttige Forslage og derover efter . . . Aars Forløb blev entlediget Augv. Kald, da hand havde været dets Sognepræst i 17 Aar, og til Professor og Docens i det lappiske Sprog beskikket.

Ham succederede *Iens Saxe*, som A^o 1752 d. 16 Trinit. Søndag blev rite indsadt i Augvoldsnes Kirke af Hr. Provst Skrøder. Hand kom fra Tronhiems Hospital, hvor hand havde været Præst i nogle Aar. Hand var gift med [Ingeborg Reimer] og avlede [to]¹⁾ Sønner og . . . Døttre. Hand forestod Augv. Kald i 12 Aar, da hand ved Døden afgik 1763 d. 22 Xbr.

Hannem succederede Hr. *Peder Nicolai Daldorph*, som blev kaldet til Sognepræst til Augv. d. 30 Martii 1764. Hand kom fra Kbhvn., hvor hand i 5 Aar hafde solliciteret efter 10 Aars Capellan-Tiæneneste i Soløer. Hand var gift med Catharina Lange og havde ingen Børn. NB. hand forestod Augv. Kald indtil d. 22 Aug. 1773, da hand i sit Alders 55 Aar ved Døden afgik og havde været her paa 10de Aar.

Efter ovenmeldte blev *Richard Berg*²⁾ til Sognepræst kaldet i May Maaned, blev af Provst Krog indsadt Dom. 2da post Trinit. a. c. — Hand har før været Sognepræst i Loppens Kald i Findmarken, hvilket hand hastig forlod og begav sig til Kiøbenhavn, hvor hand efter 1^{1/2} Aars Sollicitation til dette blev forflyttet.

Med bem^{te} Rich. Berg indgik jeg *Casten Henrik Schanche* Mageskifte d. 6 Martii 1776, da Hr. Berg mod det mig allernaad. f[or]jundte Hos:³⁾ Kald i Bergens Stift, overgav Augvoldsnes til mig.

---

¹⁾ Jfr. Erlandsen, Trondhjems Stifts Geistl., S. 88 f.

²⁾ Jfr. Erlandsen, Tromsø Stifts Geistl., S. 23.

³⁾ Skal være *Hosanger*.